

Ügyiratszám: NAIH-1134-2/2026.
Előzmény: NAIH-10672-6/2025.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

MONITORINGJELENTÉSE

a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság 2024. évi közérdekű adatigénylés-teljesítési gyakorlata tekintetében elvégzett monitoring-ellenőrzése tárgyában

A monitoringeljárás

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 71/D. § (1) bekezdése alapján hivatalból indított vizsgálata keretében monitoring-eljárást folytatott a **Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság** (a továbbiakban: ellenőrzött szerv) közérdekű és közérdekből nyilvános adatok átláthatóságára és az ezen adatokhoz való hozzáférés biztosítására vonatkozó követelmények teljesítésének nyomon követése érdekében.

Az Infotv. 71/D. §-ban előírt **ellenőrzés célja** a Tanács végrehajtási határozata a Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2022. december 15-i (EU) (ST 15447/22 INIT; ST 15447/22 ADD 1) végrehajtási határozat módosítása {SWD(2023) 384 final} C9.R26.), az átláthatóság és a közérdekű információkhoz való hozzáférés javítása c. Reformjában szereplő 231., 232., 233 sz. mérföldkövek teljesítése volt.

Az Infotv. 71/D. § (1) bekezdésében meghatározott, 2024. január 1-jei hatállyal alkalmazandó *monitoring-ellenőrzés* keretében a Hatóság a *közfeladatot ellátó szerveknél*, a helyi önkormányzatoknál és a köztulajdonban álló gazdasági társaságoknál a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok átláthatóságára és a *közérdekű és közérdekből nyilvános adatokhoz való hozzáférés biztosítására vonatkozó követelmények teljesülését* a Hatóság – e törvényben foglalt egyéb feladat- és hatásköreinek gyakorlása mellett – a szervek által a Hatóság részére a (4) bekezdésben foglalt adatszolgáltatás alapján, évente két alkalommal *ellenőrzi*.

Az Infotv. 71/D. §-ban foglalt, 2024. január 1-jei hatállyal alkalmazandó *monitoring-ellenőrzésre* vonatkozó rendelkezések a Hatóság eljárására állapítanak meg rendelkezéseket a hatáskörök hatékonyabb gyakorlása érdekében. A közérdekű és közérdekből nyilvános adatok átláthatóságára és a hozzáférés biztosítására vonatkozó *követelmények teljesítésére irányuló cél* jelöli ki a Hatóság monitoring-eljárása során folytatandó *ellenőrzés* értelmezési tartományát. A monitoring az irányítás eszközeként az intézkedés kimenetelének és a célok megvalósításának nyomon követését jelenti¹.

Az Infotv. 71/D. § (1), (4)-(7) bekezdései értelmében a Hatóság monitoring-tevékenységének célja a *közérdekű és közérdekből nyilvános adatokhoz való hozzáférés biztosítására vonatkozó követelmények realizálásának vizsgálata* a közérdekű adatigénylések teljesítésének és az éves kötelező adatszolgáltatás adatainak összevetésével, ellenőrzésével **és az ellenőrzés tapasztalatai alapján javaslatok megfogalmazása a követelmények teljesítésének optimalizálására.**

A Hatóság az eljárás során adatokat, információkat kért az ellenőrzött szervtől annak érdekében, hogy feltérképezze a közérdekű adatigénylések teljesítésének gyakorlatát, megvizsgálhassa a követelmények teljesítését, majd javaslatot tegyen az intézkedések javítása érdekében.

¹ Hajdu Szilvia: A kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés, „Monitoring és értékelés”, KÖFOP-2.1.2-VEKOP-15-2016-00001, 2020., from: <https://fejlesztprogramok.uni-nke.hu/document/fejlesztprogramok-uni-nke-hu/monitoring-es-ertekeles-hajdu-szilvia-1.original.pdf>

I. Az eljárás megindítása

A Hatóság monitoringeljárása keretében áttekintette az ellenőrzött szerv által teljesített, NAIH-2026/2025. ügyiratszámú adatszolgáltatást, amelynek adatai szerint:

1. félév:

Beérkezett közérdekű adatigénylések száma: 10

A beérkezett adatigénylésekben megismerni kívánt adatkörök száma: 4

Ebből teljesített: 3

Elutasított: 1

A benyújtott adatigénylések teljesítéséhez szükséges napok átlagos száma: 15.

Elutasítási ok:

Az Infotv. 27. § (6) bek. alapján további jövőbeni döntés megalapozását is szolgálja: 1

2. félév:

Beérkezett közérdekű adatigénylések száma: 3

A beérkezett adatigénylésekben megismerni kívánt adatkörök száma: 3

Ebből teljesített: 3

A benyújtott adatigénylések teljesítéséhez szükséges napok átlagos száma: 33.

A Hatóság az adatszolgáltatásban foglalt adatok alapján indított monitoring-eljárása során megkereste az ellenőrzött szervet.

II. A Hatóság vizsgálata

II.1. A monitoringeljárás törvényi keretei

A Hatóság monitoringeljárásában az Infotv. 71/D. § (1) bekezdésében meghatározott feladata alapján a közfeladatot ellátó szervnél *a közérdekű és közérdekből nyilvános adatokhoz való hozzáférés biztosítására vonatkozó követelmények teljesülését ellenőrzi a szervek által a Hatóság részére a teljesített éves adatszolgáltatás alapján.*

Az Infotv. 71/D. § (4) bekezdése alapján a Hatóság részére minden évben január 31-éig teljesítendő adatszolgáltatásban közzéteendő adatok körét a következőképp állapítja meg:

A szerv adatot szolgáltat

- a) a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerése iránti igények teljesítésének és megtagadásának számáról és a megtagadások jellemző indokairól,
- b) a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerése iránti kérelmek teljesítéséhez szükséges napok átlagos számáról, valamint
- c) a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok közzétételének elérhetőségéről.

Az Infotv. 71/D. § (5) bekezdése szerint a *Hatóság az ellenőrzés lefolytatása érdekében az ellenőrzött szervektől adatokat igényelhet.* Az ellenőrzött szervek az adatkérésnek a megkeresés kézhezvételétől számított 8 napon belül kötelesek eleget tenni.

Az Infotv. 71/D. § (7) bekezdésének megfelelően a Hatóság az ellenőrzött szervek részére – a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok átláthatóságára és *a közérdekű és közérdekből nyilvános adatokhoz való hozzáférés biztosítására vonatkozó követelmények teljesülése érdekében – javaslatokat fogalmazhat meg.* A javaslattal érintett szerv vezetője a szükséges intézkedések végrehajtása érdekében intézkedési tervet készít, és azt a javaslat kézhezvételétől számított 15 napon belül a Hatóság részére megküldi.

II.2. Az adatszolgáltatás adatai és a megkeresésre megküldött adatigénylések összevetése, ellenőrzése

Az ellenőrzött szerv 2025. június 5-én és 2025. december 2-án érkezett tájékoztatása szerint az ellenőrzött szervhez 2024-ben érkezett iratanyagban megküldött **szakigazgatási feladatkörben ellátott adatszolgáltatást az ellenőrzött szerv közérdekű adatigénylésként kezelte.** Az

ellenőrzött szerv szervezetére, személyzetére, tevékenységére, működésére, gazdálkodására vonatkozó további adatigénylés 2024. évben nem érkezett.

II.2.1. A beérkezett közérdekű adatigénylések

A Hatóság a vizsgálat keretében áttekintette a megküldött, az ellenőrzött szerv által közérdekű adatigénylésként kezelt és annak minősített adatszolgáltatás iránti igényeket.

Az igények tárgya vízszint- és vízállásadatok, vízállás- és vízhozam-adatok, -sorok, vízmennyiség-adatok, állomások kiépítettségi adatai, vízhasználatok és vízkivétel adatai, vízrajzi adatok.

A Hatóság áttekintette a vízügyi ágazat közérdekű adatok igénylésére vonatkozó jogszabályi szabályozását.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: **Vgtv.**) 33/B. § (1) bekezdése szerint a vízügyi hatóság a hatósági engedélyezési eljárások végleges lezárását követően a vízikönyv vezetése, a kiszabott bírságok befizetésének nyomon követése, a végleges döntésének végrehajtása, az ellenőrzés, a szemle, a végleges döntésével összefüggő jogorvoslat, az ügykövetés, valamint a döntés-felülvizsgálat céljából kezeli a

g) a *vízimunkára, a vízilétesítményekre és a vízhasználatokra vonatkozó, az e-vízikönyvben rögzített műszaki alapadatokat*, valamint

h) a *vízhasználatokra vonatkozó vízmennyiségi és műszaki alapadatokat*.

A Vgtv. 33/C. § (1) bekezdése szerint a *vízügyi igazgatási szerv a vízgazdálkodási adatgyűjtésekhez, az állami tulajdon kezeléséhez és a vízgazdálkodási objektumok azonosításához jogosult g) a vízimunkára, a vízilétesítményekre és a vízhasználatokra vonatkozó, az engedélyes dokumentációban és az e-vízikönyvben rögzített műszaki alapadatok megismerésére és kezelésére.*

A Vgtv. 45. § (7) bekezdésének c) pontja a *Kormány részére felhatalmazást adott a vízgazdálkodási feladatokkal összefüggő alapadatok gyűjtésének, feldolgozásának, szolgáltatásának rendeletben történő megállapítására.*

A vízgazdálkodási feladatokkal összefüggő alapadatokról 178/1998. (XI. 6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Korm. rendelet**) 2. § a) pontja alapján e rendelet alkalmazásában *vízgazdálkodási alapadat*: a Vgtv. hatálya alá tartozó *vizek hasznosításával, hasznosítási lehetőségeik megőrzésével, kártételeinek elhárításával, továbbá vízilétesítmények megépítésével, üzemeltetésével, vízimunkák megvalósításával, vízhasználatok gyakorlásával összefüggő – a vízgazdálkodási közfeladatok ellátásához szükséges – minden adat, ideértve a leíró és téradatokat, illetve az idősor jellegű adatokat, amelyek megismerése a vizek, vízilétesítmények állapotának feltárását, valamint állapotuk értékelését szolgálja.*

A Korm. rendelet 2. § c) pontja szerint *vízgazdálkodási információs rendszer*: a *vízgazdálkodási alapadatok nyilvántartásának és feldolgozásának olyan rendszere, amely a társadalom vízzel kapcsolatos igényeire figyelemmel, az ezzel összefüggő döntéseket megalapozó adatokat tartalmazza és kezeli, valamint képes a rokon információs rendszerekkel kapcsolatos adatcserére.*

A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése értelmében a Vgtv. hatálya alá tartozó **vizek és vízilétesítmények, valamint vízhasználatok leíró műszaki adatainak, téradatainak, továbbá a vízrajzi és egyéb, idősor jellegű adatok nyilvántartása** – a műszaki felmérések és adatfelvételek, valamint hidrológiai mérések és megfigyelések alapján – **a vízügyi igazgatási szervek feladata**.

A Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése alapján az állam és a helyi önkormányzatok *vízgazdálkodási közfadatainak ellátását szolgáló vízgazdálkodási alapadatok gyűjtése, feldolgozása, szolgáltatása (hasznosítása) érdekében vízgazdálkodási információs rendszert (a továbbiakban: VIZIR) kell létrehozni és működtetni.* A Korm. rendelet 4. § (4) bekezdése szerint **a VIZIR működtetése az Országos Vízügyi Főigazgatóság feladata.**

A Korm. rendelet 6. § (1) bekezdése szerint **a vízgazdálkodási alapadatok a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvényben meghatározottak szerint közérdekűek, és az ott meghatározott kivételekkel nyilvánosak.**

A Korm. rendelet 6. § (2) bekezdése szerinti közérdekű adatok **megismerésére (szolgáltatására) az ott hivatkozott törvény – az Avtv., illetve 2012. január 1-jétől az Infotv. – rendelkezései az irányadók.**

A Korm. rendelet 6. § (6) bekezdése szerint az információs rendszerben közvetlenül nem nyilvántartott, közérdekű adatnak nem minősülő, de a meglévő adatokból *új adatok képzésére irányuló igény teljesítése nem minősül közérdekű adatszolgáltatásnak.*

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 3. §-a szerint *az azonos vagy hasonló életviszonyokat azonos vagy hasonló módon, szabályozási szintenként lehetőleg ugyanabban a jogszabályban kell szabályozni. A szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű.* A jogszabályban nem ismételt meg az Alaptörvény vagy olyan jogszabály rendelkezése, amellyel a jogszabály az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes.

A Jat. 16/A. § (1) bekezdése alapján *a jogszabály szakmai tartalmát, a jogszabály terjedelmét és a jogszabályi rendelkezés absztrakciójának mértékét a szabályozott életviszony jellegéhez igazodóan, az e törvényben meghatározott keretek között, észszerűen kell kialakítani.*

A közérdekű adatigénylés intézménye Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) VI. cikk (3) bekezdésében biztosított **közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való alapjog érvényesítését segíti elő.**

Az Alkotmánybíróság a 32/1992. (V. 29.) AB határozatában kimondta, hogy ezen alapjog *lehetővé teszi a választott népképviselői testületek, a végrehajtó hatalom, a közigazgatás jogszerűségének és hatékonyságának ellenőrzését, serkenti azok demokratikus működését.*

A Korm. rendelet 6. § (1) bekezdésében kimondja, hogy **a vízgazdálkodási alapadatok közérdekű adatok és nyilvánosak**, a 6. § (2) bekezdése szerint az abban foglalt **adatok az Infotv. eljárásrendje szerint megismerhetők.**

Az adatszolgáltatás a Korm. rendelet 6. § (2) bekezdése alapján szakigazgatási tevékenység keretébe tartozó feladat, amely során a vízügyi igazgatóság adatot szolgáltat a VIZIR-ből meghatározott műszaki tevékenységhez.

A fent ismertetett szabályozás alapján a Hatóság megállapította, hogy a vízügyi igazgatóságok által működtetett VIZIR-re vonatkozó anyagi jogot a jogalkotó a Korm. rendeletben szabályozza, amelyhez az Infotv. – törvényi szintű – eljárási szabályait rendeli alkalmazni. Tehát a jogalkotó a VIZIR működtetését, adatszolgáltatási tevékenységet kormányrendelettel szabályozta, amelyhez törvényi szinten szabályozott, alapjog érvényesítését elősegítő eljárási norma alkalmazását rendelte.

A Hatóság megállapítása szerint a vízügyi igazgatóságok szakigazgatási tevékenységéhez kapcsolódó közérdekű adatok szolgáltatásához a jogalkotó által kapcsolt Infotv.-ben szabályozott alapjog, valamint a közérdekű adatigénylésre vonatkozó eljárási rendelkezések alkalmazása az alapjog és az adatszolgáltatás jogintézményeit, eljárását vegyíti. A szabályozás így kialakított rendszere az anyagi és eljárási normák eltérő szintű kijelölésével, a jogintézmények eltérő jelentéstartalmának összekapcsolásával az alapjog és az adatszolgáltatás fogalmának keveredését, ezáltal elhatárolási és jogalkalmazási problémákat okoz különösképpen az alapjogi igényt érvényesítő közérdekű adatigénylések és a szakigazgatási hatáskörben gyakorolt adatszolgáltatás iránti igények, továbbá a Hatóság részére teljesítendő éves adatszolgáltatás teljesítésekor.

A Hatóság álláspontja szerint tehát a Jat. 3. §-a és 16/A. § (1) bekezdése alapján az adatszolgáltatás anyagi és eljárási szabályaira kialakított többszintű szabályozás – különös tekintettel az anyagi szabályok a jogszabályi hierarchia szerinti alsóbb szintű szabályban, kormányrendeletben való rendezése az eljárási, törvényi, szabályokhoz képest – észszerűtlen, rendszertanilag indokolatlan és a jogalkalmazás tekintetében az Alaptörvény B) cikkében szabályozott jogállamiság részét képező jogbiztonság és világos normatartalom elvét sérti.

A Hatóság ennek következtében megállapította, hogy az ellenőrzött szerv a 2024. év vonatkozásában megküldött adatszolgáltatását a Korm. rendeletben szabályozott, szakigazgatási tevékenységébe tartozó vízügyi alapadatok megismerésére, szolgáltatására irányuló igénylések tekintetében teljesítette, nem pedig az Infotv. fogalmi keretei között értelmezett alapjog érvényesítése érdekében az Infotv. 26. § (1)-(2) bekezdéseiben foglalt, annak 1. sz. mellékletében részletezett, az ellenőrzött szerv szervezetére, személyzetére, tevékenységére, működésére, gazdálkodására vonatkozó ún. közérdekű adatigénylésekre nézve.

A beérkezett közérdekű adatigénylések számát ezért az Infotv. és a Korm. rendeletben megjelölt fogalmak elhatárolásának értelmezési nehézségei meghatározták.

A Hatóság álláspontja szerint Korm. rendelet 6. § (2) bekezdése értelmében az ellenőrzött szerv mint szakigazgatási szerv a VIZIR alapadatai tekintetében adatszolgáltatást végez a közérdekű adatok szolgáltatásakor. Az adatszolgáltatás iránti kérelmek ugyanis nem az Infotv. keretei között értelmezett, a társadalmi kontroll megnyilvánulása érdekében ellenőrzik a közfeladatot ellátó szerv demokratikus működését (szervezetét, személyzetét, tevékenységét, működését, gazdálkodását), hanem valamely műszaki kivitelezési tevékenységhez – alkalmazott célből, a műszaki megvalósíthatóság érdekében – tartalmazznak vízszint- és vízállásadatok, vízállás- és vízhozam-adatok, -sorok, vízmennyiség-adatok, állomások kiépítettségi adatai, vízhasználatok és vízkivétel adatai, vízrajzi adatokra vonatkozó adatszolgáltatás iránti igényt.

A Hatóság a vonatkozó, fent hivatkozott jogszabályok és az utasítások szövegezésének terminológiája alapján, az adatigény és adatszolgáltatás fogalmának szinonimaként való következetes használata kapcsán felhívta az ellenőrzött szerv szíves figyelmét arra, hogy a Hatóság következetesen érvényre juttatott, töretlen álláspontja² és gyakorlata szerint **az Infotv. 26. § (1)-(2) bekezdéseiben foglalt, annak 1. számú mellékletében részletezett, az ellenőrzött szerv szervezetére, személyzetére, tevékenységére, működésére, gazdálkodására vonatkozó ún. közérdekű adatigénylések vonatkozásában a közfeladatot ellátó szervek nem szolgáltatást nyújtanak, hanem alapvető jog érvényesítésében közreműködnek adatigénylés érkezése esetén.**

A fentiek alapján a Hatóság fontosnak tartotta kiemelni, hogy a megfelelő terminológia meghatározása és alkalmazása lehetővé teszi a különböző feladatkörhöz tartozó, beérkezett beadványok, kérelmek, a közérdekű adatigénylések megfelelő minősítését, az esetleges elhatárolási problémák tisztázását és a kérelmek megfelelő intézését. Ezért a Hatóság javasolta az alapjogra vonatkozó közérdekű adatigénylések és a szakigazgatási feladatkörbe tartozó adatszolgáltatás iránti kérelmek intézésének rendjét külön utasításban rendezni a terminológia szabatos, tartalomnak megfelelő módosításával és alkalmazásával.

A Hatóság összegezve megállapította az ellenőrzött szervhez beérkezett és a Hatóság részére teljesített 2024. évi adatszolgáltatás tartalmát tekintve, hogy az adatigénylések tartalmi minősítése nem volt az Infotv. 26. § (1)-(2) bekezdéseiben foglalt alapjog érvényesítése iránti közérdekű adatigénylésekre vonatkozó rendelkezéseknek megfelelő, mivel az ellenőrzött szerv a Hatóság által vizsgált közérdekű adatigényléseket a szakigazgatási tevékenységébe tartozó adatszolgáltatásként értelmezte és ez a 2024. év vonatkozásában megküldött NAIH-2026/2025. ügyiratszámú adatszolgáltatás adatait torzította.

Az ellenőrzött szerv nyilatkozata és a megküldött iratanyag alapján a Hatóság megállapította, hogy a közérdekű adatigénylés, mint az információs alapjog gyakorlására irányuló beadvány 2024. évben nem érkezett az ellenőrzött szervhez, ezért a Hatóság csak a megküldött eljárásrendet vizsgálhatta.

²Átláthatósági kézikönyv, a KÖFOP-2.2.6-VEKOP-18-2019-00001 azonosító számú „Az információs szabadság hazai gyakorlatának feltérképezése és hatékonyságának növelése” c. kiemelt projekt keretében készült, EX ANTE Tanácsadó Iroda Kft.- HBH Stratégia és Fejlesztés Kft.-NAIH, 2022., p. 29., from: https://infoszab.hu/sites/default/files/2022-12/Atlathatosagi_kezikonyv.pdf

II.3. Az eljárásrendek

Az ellenőrzött szerv megküldte az Országos Vízügyi Főigazgatóság (a továbbiakban: **OVF**) főigazgatójának az országos vízügyi főigazgatóságnak és a vízügyi igazgatóságoknak a közérdekű adatok megismerésére és a szolgáltatási szerződés megkötésére vonatkozó eljárásrendjéről szóló 11/2023. (OVF) számú utasítását, amely 2023. április 22-től 2024. október 25-ig volt hatályban. Az ellenőrzött szerv megküldte egyúttal az OVF-nak és a vízügyi igazgatóságoknak a közérdekű adatok megismerésére és a szolgáltatási szerződés megkötésére vonatkozó eljárásrendjéről szóló OVF 37/2024. (OVF) számú utasítását, amely a vizsgálat időtartama alatt volt hatályos.

Az ellenőrzött szerv az adatkezelési, adatvédelmi és a közérdekű adatok megismeréséről szóló 7/2018. sz. számú szabályzatát is megküldte, amely a 13/2018. számú Igazgatói utasítást tartalmazza és alkalmazandó az adatigénylések teljesítése során, amely 2018. május 25-től hatályos.

II.3.1. Az OVF utasítása

A Hatóság monitoring-vizsgálata keretében megállapította, hogy az ellenőrzött szerv honlapján, a „közérdekű” menüpont „közérdekű adatok”-listáján a vizsgálat időtartama alatt, a <https://www.ddvizig.hu/del-dunantuli/kozerdeku/kozerdeku-adatok/adatigenyles> URL-cím a korábban hatályos, 11/2023. (OVF) számú utasítását tartalmazta.

Az OVF 37/2024. (OVF) számú utasítás sajátossága, hogy a műszaki adatszolgáltatási igényt és az ellenőrzött szerv működésére vonatkozó közérdekű adatigénylést mint alapjog gyakorlását párhuzamosan és egységesen szabályozza.

Az elhatárolási kérdéseknél ismertetett érvek e pontban is fennállnak és a Hatóság fontosnak tartotta kiemelni, hogy a megfelelő terminológia alkalmazása, elkülönítése, a különböző jogintézmények más-más belső szabályzatban rendezése lehetővé tenné a különböző feladatkörökhöz tartozó, beérkezett beadványok, kérelmek, a közérdekű adatigénylések egyértelmű, megfelelő minősítését, az esetleges elhatárolási problémák tisztázását és a kérelmek megfelelő intézését. Ezért **a Hatóság javasolta az utasításban a különböző jogintézmények más-más belső szabályzatban való rendezését, ezáltal a terminológia szabatos, tartalomnak megfelelő módosítását és alkalmazását.**

A Hatóság az egyes rendelkezésekhez az alábbi megjegyzéseket fűzte:

Az OVF utasítás 20. § (1) bekezdése szerint amennyiben az adatigénylés nem egyértelmű és/vagy hiányos, úgy az adatigénylőtől írásbeli pontosítást kell kérni, nyolc napos határidő megjelölésével. A pontosítás beérkezéséig eltelt időtartam az adatigénylés teljesítésére rendelkezésre álló határidőbe nem számít bele. *Amennyiben a pontosításban foglaltakat nem teljesíti az Adatigénylő a felhívás kézhezvételét követő harminc napon belül, kérelmét írásban el kell utasítani.*

A Hatóság a NAIH-4895-9/2023. ügyiratszámú felszólításában kifejtett álláspontja keretében rámutatott arra, hogy az Infotv. nem rendelkezik az adatigénylés pontosítására szóló felhívással kapcsolatban az adatigénylő rendelkezésére álló határidőről³, azonban a közérdekű adatigénylés intézményének – az Infotv. 29. § (1) bekezdése értelmében – az a célja, hogy az adatigénylő a *legrövidebb idő alatt megismerje az igényelt adatokat*. Pontosításra való felhívás esetén az adatigénylő érdeke az, hogy a pontosítás a tőle telhető legrövidebb idő alatt eljusson az adatkezelőhöz, ugyanakkor hangsúlyozza a Hatóság ennek nem teljesítése esetére is, hogy az adatigénylő határidő-mulasztása az adatgazdát az adatigénylés érdemi vizsgálata, valamint a válaszadás alól nem menti fel. A Hatóság véleménye szerint a pontosításra való felszólítás eredménytelen eltelté esetén az adatkezelő a rendelkezésre álló adatok alapján, saját belátása szerint, a szavak hétköznapi értelmét alapul véve köteles eljárni, szem előtt tartva az információs szabadság érvényesülésének elsőbbségét⁴.

³ Az Infotv. 28. § (3) bekezdésének 2025. január 2-jétől hatályos rendelkezése értelmében a nem egyértelmű adatigénylés esetében az adatkezelő legfeljebb 15 napos határidő tűzésével felhívja az igénylőt az igény pontosítására.

⁴ Nemzeti Közszerződési Egyetem Vezető- és Továbbképzési Intézet Információs szabadság és nyílt kormányzás szakanyag a 460/2015. (VII. 8.) Korm. határozat 6. pontja szerinti vállalás teljesítését szolgáló e-learning képzéshez, szerk.: dr. Végh Viktória, Bp, NKE 2016., p. 36. from: https://korrupciomegelozes.kormany.hu/download/9/6f/a1000/informacioszabadsag_szakanyag.pdf

A Hatóság véleményét a Pécsi Ítéltábla Pf. 20.036/2019/4. számú ítéletének megállapításai is alátámasztják. A Pécsi Ítéltábla ítéletében levezette, hogy az Alkotmánybíróság 21/2013. (VII. 19.) AB határozatból, 3252/2016. (XII. 6.) AB határozatból és a IV/2898/2015. számú AB határozatból kitűnő gyakorlata szerint a közérdekű adatokat illetően a nyilvánosság elve főszabályként való érvényesüléséhez szükséges, hogy az arra köteles adatkezelő a közérdekű adatok megismerését proaktív módon, illetve adatigénylés alapján biztosítsa. *Az Alaptörvényben rögzített alapvető jognak tehát a közérdekű adatok megismerésére irányuló adatigénylés útján lehet érvényt szerezni, amennyiben a közérdekű adatok proaktív közzétételére nem kerül sor. Az adatigénylés jogosítványa nélkül a közérdekű adatok megismeréséhez való jog valódi alanyi jogot nem is tudna jelteni. Az alapvető jog biztosításával ezért elválaszthatatlanul összefonódik az adatigénylés lehetőségének, illetve az adatigénylés teljesítésének megfelelő biztosítása.* Mindezek alapján **az adatkezelő nem gördíthet akadályokat a közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok megismerése elé, kiadásukat csak a jogszabályban meghatározott esetekben tagadhatja meg.** [...] az adatigénylés egyértelműségének hiánya önmagában nem eredményezhetné a kérelem megtagadását. Az Alkotmánybíróság 21/2013. (VII. 19.) AB határozata szerint a közérdekű adatok megismerésének biztosítása az adatkezelők egyik alapvető, alkotmányos feladata és az alapjog védelmére irányuló intézményvédelmi kötelezettségük alapján a közérdekű adatokat kezelő szervezetek aktív magatartást kell tanúsítaniuk, kötelesek a közérdekű adatokhoz való hozzáférést garantálni. Az adatkezelő szerv az alapjog biztosítása érdekében éppenséggel tevőlegesen magatartásra kötelezett. Ezen elvárásnak logikus indoka az információk aszimmetria fennállta. Az adatkezelő ugyanis a legtöbb esetben jóval több, részletesebb és pontosabb információval rendelkezik a birtokában lévő adatokról, mint amilyennel az igénylő. Az adatkezelő ezzel nem élhet vissza, az adatigényléseket nem formális megoldásokkal kell kezelnie. Amennyiben a kérelem az igényelt adat konkrét beazonosításához szükséges minimális követelményeknek megfelel, érdemben kell vizsgálnia, majd teljesítenie, vagy a megtagadás okának megjelölésével elutasítania. Amennyiben a kérelemben foglaltakkal kapcsolatban értelmezési kérdés merül fel, úgy az Infotv. 28. § (3) bekezdése szerint fel kell hívnia az igénylőt igényének pontosítására.

A Hatóság összegző álláspontja szerint tehát az adatkezelő nem gördíthet akadályokat a közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok megismerése elé, az adatigénylés egyértelműségének hiánya önmagában nem eredményezheti a kérelem megtagadását, a kérelemmel érdemben foglalkozni kell. *Az adatkezelő a kért adatok kiadását csak a jogszabályban meghatározott esetekben tagadhatja meg,* az Infotv. 28. § (3) bekezdése pontosításra ad lehetőséget, azonban nem tartalmaz megtagadási okot vagy rendelkezést a nem egyértelmű adatigénylés elutasításának, figyelmen kívül hagyásának, az adatigénylés visszavontnak minősítésének lehetőségéről.

Az Alaptörvény VI. cikkének (3) bekezdésében foglalt közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog, a XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való jog, valamint XXV. cikkben biztosított kérelemhez való jog is magában foglalja azt a jogállami követelményt, hogy az előterjesztett kérelemre a hatóságnak, illetve az adatkezelőnek érdemben válaszolnia kell.

A Jat. 24. § (1) bekezdése szerint *a közjogi szervezetszabályozó eszköz jogszabállyal nem lehet ellentétes,* továbbá (3) bekezdése alapján az állami szerv vagy köztestület tevékenységét és működését szabályozó – törvény alapján kiadható – más jogi eszköz jogszabállyal és közjogi szervezetszabályozó eszközzel *nem lehet ellentétes.*

A Hatóság a fent hivatkozott ítéletet a gyakorlatában alkalmazza, a 2019. évi beszámolója⁵ is tartalmazza a Pécsi Ítéltábla ítéletének lényegi megállapítását és a Hatóság 2022-ben készített projektanyagának⁶ is részét képezte, vizsgálatai során is érvényre juttatja annak megállapításait.

A fentiek alapján az adatigénylés pontosítására *irányuló felhívására vonatkozó határidőn belüli*

⁵ NAIH beszámoló a 2019. évi tevékenységről, p. 106., from: <https://naih.hu/eves-beszamolok?download=25:naih-beszamolok-a-2019-evi-tevekenysegről>

⁶ Helyzetelemzés 2. Kutatás, A központi közigazgatás nyilvánosságának kutatása, a KÖFOP-2.2.6-VEKOP-18-2019-00001 azonosító számú „Az információszabadság hazai gyakorlatának feltérképezése és hatékonyságának növelése” c. kiemelt projekt keretében készült, EX ANTE Tanácsadó Iroda Kft.- HBH Stratégia és Fejlesztés Kft.-NAIH, 2022., p. 138., from: https://infoszab.hu/sites/default/files/2022-12/Helyzetelemzes_2Kutatas.pdf

válaszadás elmulasztásának esetére az adatigénylés elutasítása az Infotv. 28. § (3) bekezdésébe ütköző, a hivatkozott bírósági ítélet értelmében annak immanens tartalmán túlmutató szabályozása az Alaptörvény VI. cikkének (3) bekezdésében foglalt közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való joggal összefüggésben alapjogi jogsérelmet okozott, ezért a Hatóság felhívta az ellenőrzött szerv szíves figyelmét a rendelkezés módosításának szükségességére.

Az OVF utasítás 40. §-a szerint, ha a kért közérdekű adatot korábban már elektronikus formában nyilvánosságra hozták, az igény teljesíthető a közérdekű adatot tartalmazó nyilvános forrás megjelölésével is. A közzététel azonban nem mentesít az adatigénylés teljesítésének kötelezettsége alól.

A Hatóság a rendelkezéssel kapcsolatban felhívta az ellenőrzött szerv szíves figyelmét arra, hogy a **honlapján korábban már közzétett adataira irányuló közérdekű adatigénylés teljesítésével** kapcsolatban a Hatóság, valamint a bíróságok gyakorlatában kialakult követelmények értelmében⁷, ha az igényelt adatok a közfeladatot ellátó szerv rendelkezésére állnak és észszerű erőfeszítéssel az adatigénylő által kért formában átadhatók, akkor ezt a közfeladatot ellátó szervnek meg kell tennie. Ha a kért adat elektronikus formában már nyilvánosan elérhető, akkor a közfeladatot ellátó szerv **a közvetlen elérési útvonal megjelölésével** is teljesítheti az adatigénylést. **Amennyiben a világhálón már elérhető az igényelt adat, ebben az esetben fontos, hogy a közfeladatot ellátó szerv csak az adat elektronikus elérhetőségének a pontos megjelölésével teljesítheti az adatigénylést, tehát valamely honlapra mutató általános link megadása nem elegendő, ahogyan az sem, ha a közfeladatot ellátó szerv általánosságban utal arra, hogy az igényelt adat már megjelent például a sajtóban vagy már korábban feltöltötte azt a világhálóra.**

A Hatóság a fentiekre tekintettel javasolta az utasítás 40. §-ban foglalt rendelkezésének kiegészítését és pontosítását.

Az OVF utasítás 44. § (2) bekezdése szerint „az adatigénylés teljesítésének megtagadásáról és annak indokairól az adatigénylés beérkezésétől számított 15 napon belül a Főigazgatóság, illetve az Igazgatóság levélben, vagy amennyiben az igény elektronikus úton érkezett, illetve, ha az igényben az elektronikus levelezési cím is fel van tüntetve, elektronikusan tájékoztatást küld az Adatigénylőnek a jogorvoslati lehetőségekről szóló tájékoztatással egyidejűleg”.

A fenti elutasítás indokolásával kapcsolatos szabályozást illetően a Hatóság álláspontja szerint a teljesítmésmegtagadás indokolásának nélkülözhetetlen eleme – és a jóhiszemű joggyakorlás általános alapkövetelménye – a döntés alapjául szolgáló **jogszabályi rendelkezésre való hivatkozás**, amely az indokolás közérthetőségét és az adatigénylő további jogérvényesítését is segíti.

A Hatóság gyakorlatában következetesen érvényre juttatott álláspontja⁸ szerint, ha a közfeladatot ellátó szerv nem tud olyan **törvényes okot azonosítani**, amely miatt az igényelt adat nem adható ki, akkor köteles teljesíteni az adatigénylést. Arról pedig, hogy **pontosan milyen okból marad el az adatigénylés teljesítése, minden esetben a törvény által szabott határidőn belül köteles tájékoztatni az adatigénylőt. A tájékoztatásnak az adatigénylő által igénybe vehető jogorvoslati lehetőségekre is ki kell terjednie.** A közfeladatot ellátó szerv tehát mindig köteles a hozzá érkező adatigénylést érdemben megvizsgálni és azt a teljesítés elmaradását igazoló törvényi ok hiányában köteles teljesíteni is. A „teljesíts vagy indokolj” („comply or explain”) elv alkalmazásából következően a közfeladatot ellátó szerv minden esetben köteles érdemben megvizsgálni az adatigénylést, köteles gondosan mérlegelni az adatigénylés teljesíthetőségét és mindig köteles válaszolni az adatigénylőnek. A közfeladatot ellátó szerv hallgatása mindig törvénysértő.

A jogorvoslati lehetőségekről rendelkező előírás „jogorvoslati lehetőségről” szól, azonban a szabályozás nem veszi figyelembe, hogy erre több lehetőség kínálkozik és sem a bírósághoz, sem a Hatósághoz való fordulás lehetőségét nem tartalmazza. Az indokolásnak fontos része a

⁷ Átláthatósági kézikönyv, a KÖFOP-2.2.6-VEKOP-18-2019-00001 azonosító számú „Az információs szabadság hazai gyakorlatának feltérképezése és hatékonyságának növelése” c. kiemelt projekt keretében készült, EX ANTE Tanácsadó Iroda Kft. - HBH Stratégia és Fejlesztés Kft.-NAIH, 2022., p. 30., from: https://infoszab.hu/sites/default/files/2022-12/Atlathatosagi_kezikonyv.pdf

⁸ Átláthatósági kézikönyv, a KÖFOP-2.2.6-VEKOP-18-2019-00001 azonosító számú „Az információs szabadság hazai gyakorlatának feltérképezése és hatékonyságának növelése” c. kiemelt projekt keretében készült, EX ANTE Tanácsadó Iroda Kft. - HBH Stratégia és Fejlesztés Kft.-NAIH, 2022., p. 29., from: https://infoszab.hu/sites/default/files/2022-12/Atlathatosagi_kezikonyv.pdf

rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségekről való tájékoztatás, amelynek **teljesnek és informatívnak kell lennie, tartalmaznia kell a bírósági útra és a Hatósághoz fordulás lehetőségére, mint két lehetséges jogorvoslati eszközre vonatkozó tájékoztatást**, kitérve a hatáskörrel rendelkező bíróság és a keresetindítás határidejének pontos megjelölésére is.

A fentiek alapján a Hatóság javasolta a rendelkezés megfelelő módosítását.

Az OVF utasítás 45. §-a szerint az Infotv. 30. § (3) bekezdése alapján „a Hatóság részére megküldött, az igény teljesítésének megtagadásáról szóló tájékoztatást az Igazgatóság egyidejűleg a Főigazgatóság részére is felterjeszti minden év január 31. napjáig”.

A Hatóság felhívta a figyelmet arra, hogy az Infotv. 30. § (3) bekezdése szerint az elutasított kérelmekről, valamint az elutasítások indokairól az adatkezelő nyilvántartást vezet, az Infotv. 71/D §. (4) bekezdése a minden évben január 31-éig teljesítendő kötelező adatszolgáltatásban nemcsak az elutasított igényekről, valamint az elutasítások indokairól kér adatszolgáltatást, hanem a teljesített adatigénylésekről is.

A Hatóság javasolta, hogy e rendelkezés tekintetében az ellenőrzött szerv módosítsa az utasítást az Infotv. hatályos rendelkezéseinek megfelelően.

A Hatóság a továbbiakban az utasításban nem szabályozott, de szabályozandó kérdésekre mutatott rá.

Az utasítás a beérkezett kérelmek minősítésére és elhatárolására vonatkozó rendelkezéseket nem tartalmaz, így nem szabályozza azt sem, hogy az ellenőrzött szerv, az adatkezelő a kérelmet, a közérdekű adatigényként előterjesztett beadványt annak tartalma alapján összességében is megvizsgálja többek között az alapján is, hogy **kérelmet tartalmi minősítése alapján közérdekű adatigénylésnek tekintendő-e** vagy általános tájékoztatáskérést tartalmaz, vagy más eljárásrendben kell arról intézkednie az ellenőrzött szervnek.

A Hatóság megítélése szerint az adatkezelő szervnek **a kérelmet tartalmilag és összességében is meg kell vizsgálnia**, amely rendelkezés utasításba foglalása a kérelmek megfelelő minősítését elősegítheti, ezért javasolta a rendelkezés utasításban való szabályozását.

A szabályozás további hiányosságként volt értékelhető, hogy az elutasítás olyan eseteiben, amikor a kért adatokkal az ellenőrzött szerv nem rendelkezett (nem adatkezelő) vagy a nemleges adattartalommal való teljesítés esetén a **tényleges adatkezelő személyéről tájékoztatni kell az adatigénylőt**. A Hatóság az igényelt közérdekű adatot ténylegesen kezelő szervezetre vonatkozó tájékoztatási kötelezettségről szóló ajánlásában⁹ rámutatott a Tromsø-i Egyezmény¹⁰ rendelkezéseire, melynek 5. cikkelye szerint a közhatalmi szervnek – amennyire ez észszerűen lehetséges – segítenie kell az igénylőt az igényelt közérdekű adatot tartalmazó irat azonosításában. *Ha a közhatalmi szerv nem rendelkezik az igényelt közérdekű adatot tartalmazó irattal vagy nincs hatásköre arra, hogy az adatigénylést teljesítse, akkor, ha ez lehetséges, az igénylőt tájékoztatnia kell arról, hogy mely hatáskörrel rendelkező közhatalmi szervhez fordulhat.* A fentiek alapján a Hatóság ajánlásában hangsúlyozta, **hogy a közérdekű adatigénylések elbírálása és teljesítése során alkalmazott helyes és követendő gyakorlat – feltéve, hogy erre vonatkozó információval rendelkezik, különösen, ha a tényleges adatkezelő jelenleg vagy korábban alárendeltségébe tartozik vagy tartozott, illetve a vonatkozó jogszabályok alapján az adatkezelő kiléte a szervezet által egyértelműen azonosítható –, hogy a megkeresett szerv az adatigénylő számára az adatigénylés elutasításával és az érintettet az Infotv. alapján megillető jogorvoslati tájékoztatással egyidejűleg nyújtson további felvilágosítást a tényleges adatkezelő személyéről.**

⁹ A NAIH ajánlása az igényelt közérdekű adatot ténylegesen kezelő szervezetre vonatkozó tájékoztatási kötelezettségről, 2022., from: <https://www.naih.hu/informacioszabadsag-ajanlasok?download=505:a-nemzeti-adatvedelmi-es-informacioszabadsag-hatosag-ajanlasi-az-igenyelt-kozerdeku-adatot-tenylegesen-kezo-szervezetre-vonatkozó-tajekoztatasi-kotelezettsegről>

¹⁰ Az Európa Tanács közérdekű adatot tartalmazó iratokhoz való hozzáféréséről szóló Egyezménye, Magyarországon kihirdette: 2009. évi CXXXI. törvény, from: <https://www.naih.hu/tromsoi-egyezmény-ismerteto>

Végezetül az ellenőrzött szerv hatáskörébe tartozó szakigazgatási tevékenység során kezelt környezeti adatokkal kapcsolatban a Hatóság felhívta az ellenőrzött szerv szíves figyelmét a környezeti adatok, mint speciális közadatok nyilvánosságára és a szabályozás szükségességére.

A vízügyi szakigazgatási szervekhez potenciálisan érkező közérdekű adatigénylések tipikusan környezeti adatok kiadására irányulhatnak.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: **Kvt.**) 4. § 1. pontja és 18. § (1) bekezdése értelmében a víz védelme a környezetvédelem egyik jelentős prioritása és a Kvt. 3. § (1) bekezdésének I) pontja alapján a Vgtv. a Kvt. szabályaival összhangban értelmezendő és az ellenőrzött szerv feladat- és hatáskörében fellelhető adatok, adatigénylések **környezeti adatokra** is irányulnak, a Hatóság fontosnak tartja kiemelni, hogy az OVF és az ellenőrzött szerv utasításának ezen speciális adatkörökre vonatkozóan is kell szabályozást tartalmaznia.

A környezeti információs jogok fokozott alkotmányos védelmet élveznek. Az Alaptörvény XXI. cikkének (1) bekezdése alapján Magyarország elismeri és érvényesíti **mindenki jogát az egészséges környezethez**. Az Alkotmánybíróság a **28/1994. (V. 20.) határozatában** – az egészséges környezethez való jog értelmezése során – kifejtette, hogy bár az egészséges környezethez való jog alanyi jogi jellege nem állapítható meg, a környezetvédelem területén vannak olyan nem kifejezetten környezetvédelmi vonatkozású alanyi jogok, mint például a közérdekű adatok megismeréséhez való jog. **Az információs szabadság az egészséges környezethez való jog érvényesítésének egyik legfontosabb eszköze.**

A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáféréstől, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezmény kihirdetéséről szóló 2001. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: **Aarhusi egyezmény**) rendelkezik az adatok hozzáférhetővé tételéről, vagyis arról, hogy ezen adatok az Infotv. értelmében közérdekű adatnak minősülnek.

Az Aarhusi egyezmény preambuluma kinyilvánítja, – egyebek mellett – azt is, hogy egyezményhez csatlakozó felek, köztük Magyarország is, elismeri azt, hogy **a hatóságok a környezeti információt a közérdek szolgálatában birtokolják**, továbbá, hogy a nyilvánosság, illetőleg a szervezetek számára hatékony igazságszolgáltatási mechanizmusnak kell rendelkezésre állnia érdekeik védelme és a jogszabályok érvényesítése érdekében.

Az Aarhusi egyezmény 2. cikkének 3. pontja szerint **környezeti információ** bármely írott, látható, hallható, elektronikus vagy egyéb formában megjelenő információt, melynek tárgya:

- a) a környezet elemeinek, úgymint a levegőnek és az atmoszférának, a víznek, a talajnak, a földnek, a tájképnek, a természetes élőhelyeknek, a biológiai sokféleségnek és összetevőinek, beleértve a genetikailag módosított szervezeteket is, illetve ezen elemek közti kölcsönhatásnak az állapota;
- b) tényezők, úgymint anyagok, energia, zaj és sugárzás, tevékenységek és intézkedések, beleértve a közigazgatási intézkedéseket, a környezetet érintő megállapodásokat, irányelveket, jogalkotást, terveket és programokat, amelyek befolyásolják vagy befolyásolhatják a fenti a) bekezdésben említett környezeti elemeket, valamint a környezeti döntéshozatalban felhasznált költség-haszon, továbbá egyéb gazdasági elemzések és becslések;
- c) az emberi egészség és biztonság állapota, az emberi élet, a kulturális helyszínek és az épített környezet állapota, olyan mértékben, amilyen mértékben ezeket befolyásolja vagy befolyásolhatja a környezeti elemek állapota, vagy ezen környezeti elemeken keresztül a
- d) b) bekezdésben említett tényezők, tevékenységek vagy intézkedések.

A Kvt. kimondja, hogy **mindenkinek joga van a környezeti információk megismerésére**, kijelöli az információ szolgáltatására kötelezetteket és a nyilvánosság körét, kinyilvánítja **a környezeti információ közérdekű adat jellegét**. A törvényi szabályozás kiterjesztette az információs alapjog érvényesülését olyan **garanciális előírások** meghatározásával, amelyek értelmében **a környezeti**

információ minden közfeladatot ellátó szervnél – államigazgatás, önkormányzati igazgatás, közszolgáltatás vagy környezettel kapcsolatos közfeladat esetében – elérhető kell, hogy legyen. Ez alapján a Kvt. 12. §-a szabályozza a **környezeti adatokra vonatkozó tájékozódás, tájékoztatás és nyilvánosság** kérdéseit. A Kvt. 12. § (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseiben előírja, hogy a környezet védelmével kapcsolatos állampolgári jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése céljából a közfeladatot ellátó szervek mindenki számára lehetővé teszik a környezet és az egészség lényeges összefüggéseinek, a környezetkárosító tevékenységek és azok fontosságának megismerését. **Mindenkinek joga van a külön jogszabályban meghatározott környezeti információkat – mint közérdekű adatokat – megismerni.** A Kvt. 12. § (3)-(4) bekezdései ehhez kapcsolódóan előírják, hogy az állami szervek, az önkormányzatok – kivéve a bíróságok és a jogalkotó szervek e minőségükben –, a környezethez kapcsolódó kötelezettséget, feladatot teljesítő vagy közszolgáltatást nyújtó, illetve az egyéb közfeladatot ellátó szervek vagy személyek (a továbbiakban: környezeti információval rendelkező szerv) feladatkörükben kötelesek a környezet állapotát és annak az emberi egészségre gyakorolt hatását figyelemmel kísérni, igény esetén a rendelkezésére álló környezeti információt hozzáférhetővé tenni, rendelkezésre bocsátani, továbbá a környezeti információk külön jogszabályban meghatározott körét, illetve a birtokában levő vagy a számára tárolt információk jegyzékét elektronikusan vagy más módon közzétenni. **A környezeti információval rendelkező szerv biztosítja a nyilvánosság, illetve a környezeti információt igénylő számára, hogy a környezeti információ megismerésére vonatkozó jogosultságairól tudomást szerezzen, továbbá elősegíti a környezeti információhoz való hozzájutást.**

II.3.2. Az ellenőrzött szerv utasítása

A 7/2018. számú szabályzat a 13/2018. számú Igazgatói utasítást (a továbbiakban: Utasítás) tartalmazza. Az Utasítás X. fejezetében szabályozott, a közérdekű adatok megismerésével összefüggő szabályok keretében az utasítás lényegében megismételte az Infotv. vonatkozó néhány rendelkezését, emellett néhány értelemszerű, speciális szabályozást tartalmazott, különösen a közérdekű adatigénylések teljesítésének központi, OVF általi engedélyezését.

A Hatóság megállapította, hogy az utasítás és e fejezete sem tartalmazott rendelkezést az Utasítás OVF utasításához kapcsolódó alkalmazhatóságának kereteiről, az utasítások viszonyrendszeréről.

Tekintettel az Utasítás – címe és tartalma alapján is – széles tárgykörű szabályozásra, a Hatóság javasolta az abban rögzített egyéb tárgykörök szabályozásától elkülönítetten rendezni a közérdekű adatigénylések teljesítésének rendjét az OVF iránymutatása szerint, a részére megfogalmazott javaslatok alapján, mivel a Hatóság az OVF számára is javaslatokat fogalmaz meg a vízügyi ágazati szervekhez alapjogi igényérvényesítés céljából benyújtott közérdekű adatigénylések megfelelő teljesítése céljából.

III. A Hatóság összegző megállapításai

A Hatóság méltányolta az ellenőrzött szerv közérdekű adatigénylés teljesítésére irányuló tevékenységét.

A Hatóság álláspontja szerint a közérdekű adatigénylések elengedhetetlen feltétele, hogy az adatkezelő ellenőrzött szerv utasítása az OVF utasításával, valamint az Infotv. – és a környezeti adatokra vonatkozó Kvt. – szabályaival is koherens rendelkezéseket tartalmazzon, elkülönítve, külön szabályozva az alapjogot érvényesítő közérdekű adatigénylést a műszaki célból történő adatszolgáltatástól. A Hatóság hangsúlyozta, hogy az igényes szabályozás, az elhatárolási kérdések, jogintézmények tisztázása, külön szabályozása, azok megfelelő alkalmazása az adatigénylések jogszerű teljesítését elősegíti.

A Hatóság felhívta az ellenőrzött szerv figyelmét arra, hogy a közérdekű adatigénylések megfelelő teljesítéséhez a Hatóság tevékenysége során meghozott korábbi döntései, állásfoglalásai¹¹,

¹¹ <https://www.naih.hu/dontesek-infoszab-allasfoglalasok>

projektanyagai, gyakorlati útmutatói¹² és mintaszabályzata¹³ támpontot adnak a megfelelő jogértelmezéshez és jogalkalmazáshoz, valamint a jelen ügyben a monitoring-tevékenység fókuszát jelentő közérdekű és közérdekből nyilvános adatokhoz való hozzáférés biztosítására vonatkozó követelmények teljesítésének optimalizálásához.

IV. Javaslat

A Hatóság felhívta az ellenőrzött szerv figyelmét arra, hogy a szabályozási, elhatárolási kérdések tisztázása, rendezése végett az OVF számára tesz javaslatot, amellyel az ellenőrzött szerv szabályozásának koherensnek kell lennie a vizsgálatban kifejtett alaptörvényi és jogszabályi elvek, indokok mentén.

A Hatóság a monitoring-ellenőrzés keretében feltárt hibák, hiányosságok, pontatlanságok jövőbeni kiküszöbölése érdekében – az Infotv. 71/D. § (7) bekezdése alapján – az alábbi javaslatokat teszi:

- I. A II.2.1. és II.3. pontban vizsgált utasítások módosításra javasolt pontjait szíveskedjenek a kifejtettek figyelembevételével az OVF irányításával módosítani, a szabályozási hiányokat pótolni és a szükséges pontosításokat megtenni.
- II. A Hatóság javasolja végezetül, hogy a közérdekű adatigénylésekkel kapcsolatos eljárásaik során tanulmányozzák a Hatóság <https://infoszab.hu> honlapjának gyakorlati útmutatóit, különös tekintettel a monitoring-eljárásban hivatkozott „Átláthatósági kézikönyvet” és az „Önellenzést támogató »„compliance« útmutatót”, amelyek gyakorlati példákkal, jogértelmezéssel, magyarázattal segítik a helyes jogértelmezést és jogalkalmazást.

Az Infotv. 71/D. § (7) bekezdése alapján kérem, a fenti javaslatok realizálása érdekében szíveskedjen **intézkedési tervet** készíteni az intézkedés tárgyának, felelősének és az intézkedés teljesítési határidejének megjelölésével, azt a jelen javaslat kézhezvételétől számított **21 napon belül** szíveskedjen a Hatóság részére megküldeni.

VI. A monitoring-ellenőrzés lezárása

A Hatóság megkapta az ellenőrzött szerv hivatkozott ügyiratszámú, 2026. január 7-én kelt válaszában foglalt, az Infotv. 71/D. § (1) bekezdése alapján hivatalból indított monitoring eljárása keretében megfogalmazott javaslataira megküldött *intézkedési tervét*, amellyel az ellenőrzött szerv az Infotv. 71/D. § (7) bekezdése szerint teljesítette a Hatóság monitoringeljárásában megfogalmazott valamennyi javaslatát a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatokhoz való hozzáférés biztosítására vonatkozó követelmények teljesülése érdekében.

Az ellenőrzött szerv az adatigénylések teljesítési gyakorlata tekintetében az intézkedési tervben a vizsgált utasítás módosítását helyezte kilátásba a szükséges pontosítások elvégzésével és a szabályozási hiányok pótlásával. Az ellenőrzött szerv a javasoltak végrehajtásának felelősét kinevezte, aki a szabályzat teljes felülvizsgálatát, szükséges módosítását, pontosítását elvégzi. *A teljesítés határidejeként 2026. június 30-át jelölte meg.*

A Hatóság az intézkedési tervet elfogadta, az ellenőrzött szerv 2024. évi közérdekű adatigénylés-teljesítési gyakorlatára irányuló **monitoringeljárását lezárta azzal, hogy az intézkedések teljesítését továbbra is figyelemmel kíséri.**

A Jelentés az Infotv. 59. § (3) bekezdése alapján nyilvános. A Hatóság jelentése az Infotv. 59. § (5) bekezdése értelmében bíróság vagy más hatóság előtt nem támadható meg.

Budapest, elektronikus aláírás és időbélyegző szerint

Dr. habil. Péterfalvi Attila
elnök, c. egyetemi tanár

¹² <https://infoszab.hu/ajanlasok>

¹³ [Aktualizált mintaszabályzat a közérdekű adatigénylések eljárásrendjéhez | Infoszab NAIH](#)